RETTENS DOM (Fjerde Afdeling)
21. april 2004 *

I sag T-127/02,

Concept — Anlagen u. Geräte nach »GMP« für Produktion u. Labor GmbH, Heidelberg (Tyskland), ved avocat G. Hodapp,

sagsøger,

mod

Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (KHIM) ved G. Schneider, som befuldmægtiget,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af afgørelse truffet den 18. februar 2002 af Andet Appelkammer ved Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (sag R 466/2000-2) vedrørende en ansøgning om registrering af et figurmærke, der indeholder ordbestanddelen »ECA«, som EF-varemærke,

* Processprog: tysk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERSRET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Legal, og dommerne V. Tiili og M. Vilaras,
justitssekretær: fuldmægtig J. Plingers,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 26. november 2003,

afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

1 Det bestemmes i artikel 7 i Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker (EFT 1994 L 11, s. 1), som ændret:

»1. Udelukket fra registrering er:

[...]

h) varemærker, som skal afslås i medfør af artikel 6ter [artikel 6c] i Pariserkonventionen, fordi de ikke er godkendt af de kompetente myndigheder

[...]«

2 Artikel 6c i Pariserkonventionen af 20. marts 1883 om beskyttelse af industriel ejendomsret som revideret og ændret (herefter »Pariserkonventionen«) er affattet som følger:

»(1)(a) Unionslandene [de lande, for hvilke konventionen finder anvendelse] er enige om at afslå eller ophæve registreringen og ved dertil egnede midler at forbyde brugen enten som varemærker eller som bestanddele af disse, af våben, flag og andre statsemblemer, tilhørende unionslandene samt af dem antagne officielle kontrol- og garantimærker og -stempler, ligesom alt, hvad der fra et heraldisk synspunkt må anses som efterligning deraf, når en sådan brug ikke er tilladt af vedkommende myndigheder.

(b) De under (a) ovenfor indeholdte bestemmelser vedrører ligeledes våben, flag og andre emblemer, forkortelser eller benævnelser for internationale mellemstatslige organisationer, af hvilke et eller flere unionslande er medlemmer, med undtagelse af våben, flag og andre emblemer, forkortelser eller benævnelser, som allerede omfattes af ikraftværende internationale overenskomster, der tager sigte på disses beskyttelse.

(c) Intet unionsland skal være pligtigt at anvende bestemmelserne ovenfor under (b) til skade for indehavere af rettigheder, erhvervet i god tro i vedkommende land før denne konventions ikrafttræden. Unionslandene

er ikke pligtige at anvende nævnte bestemmelser, når brugen eller registreringen nævnt ovenfor under (a) ikke er af en sådan karakter, at den hos offentligheden vækker forestilling om, at der består en forbindelse mellem vedkommende organisation og de nævnte våben, flag, emblemer, forkortelser eller benævnelser — eller hvis denne brug eller registrering åbenbart ikke er egnet til at give offentligheden den forestilling, at der består en forbindelse mellem brugeren og vedkommende organisation.

[...]

(3) [...]

(b) De under (b) i denne artikels første stykke omhandlede bestemmelser kan kun bringes til anvendelse på våben, flag og andre emblemer, forkortelser af eller benævnelser for internationale mellemstatlige organisationer, som af disse gennem Det internationale Bureau er tilstillet unionslandene.

[...]«

Sagens baggrund

3 Den 16. marts 1999 indgav sagsøgeren i henhold til forordning nr. 40/94 en ansøgning om et EF-varemærke til Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) (herefter »Harmoniseringskontoret«).

4 Der er ansøgt om registrering af det figurtegn, der er gengivet nedenfor:

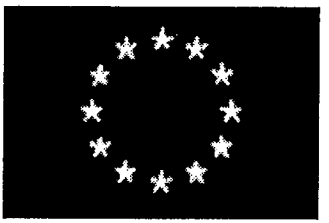
5 De varer og tjenesteydelser, som registreringsansøgningen vedrører, henhører under klasse 9, 41 og 42 i Nice-arrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker, som revideret og ændret, og er i hver enkelt af disse klasser beskrevet på følgende måde:

— klasse 9: »Hardware, software, indspillede databærere«

— klasse 41: »Arrangement og ledelse af kollokvier, seminarer, symposier, kongresser og konferencer; undervisning, kurser, uddannelse; uddannelse og efter- og videreuddannelse«

— klasse 42: »Udarbejdelse, opdatering og vedligeholdelse af computerprogrammer; design af computerprogrammer; rådgivning vedrørende computere; udlejning af computerhardware og computersoftware; udlejning af adgangstid til databaser«.

6 Ved skrivelse af 13. september 1999 meddelte undersøgeren sagsøgeren, at varemærket ikke ville kunne registreres i henhold til artikel 7, stk. 1, litra h), i forordning nr. 40/94, da det indeholdt en efterligning af symbolet for Europarådet (gengivet nedenfor). Den ring af stjerner, der kendetegner dette kendte symbol, er gengivet i det ansøgte varemærke, og undersøgeren fandt, at dette ville kunne føre til den antagelse, at varemærket er en betegnelse for en organisation under Europarådet eller for et særligt program, som det har beordret udarbejdet, eller som det deltager i. Undersøgeren var af den opfattelse, at forkortelsen »EC«, som er forkortelsen for the European Community, og som optræder i akronymet »ECA«, bekræfter dette indtryk. Endelig anførte undersøgeren, at det beskyttede emblem ofte kun fremstår i sort og hvidt, f.eks. på kopier.

7 Ved skrivelse af 12. november 1999 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til undersøgerens indvendinger.

8 Ved afgørelse af 8. marts 2000 afslog undersøgeren registreringsansøgningen med henvisning til artikel 7, stk. 1, litra h), i forordning nr. 40/94.

9 Den 5. maj 2000 påklagede sagsøgeren undersøgerens afgørelse til Harmoniseringskontoret i henhold til artikel 59 i forordning nr. 40/94.

10 Ved afgørelse af 18. februar 2002 (herefter »den anfægtede afgørelse«) afviste Andet Appelkammer klagen. Appelkammeret fandt i det væsentlige, at der var en stor lighed mellem den cirkel af stjerner, som det omhandlede tegn indeholder, og den, der findes i det emblem, der anvendes af Europarådet og Det Europæiske Fællesskab eller Den Europæiske Union (herefter »EU-logoet«), og at der endvidere er stor lighed mellem disse institutioners aktiviteter og de varer og tjenesteydelser, der er omfattet af registreringsansøgningen. Kombinationen af cirklen af stjerner og bogstaverne »E«, »C« og »A« vil ifølge appelkammeret kunne få forbrugerne til at antage, at der består en forbindelse.

Retsforhandlinger og parternes påstande

11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 18. april 2002 anlagde sagsøgeren denne sag.

12 Harmoniseringskontoret indleverede sit svarskrift den 5. august 2002.

13 Som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse blev Harmoniseringskontoret opfordret til at fremlægge et dokument. Kontoret har efterkommet anmodningen.

14 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 26. november 2003.

15 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede afgørelse annulleres.

— Harmoniseringskontoret tilpligtes at betale sagens omkostninger.

16 Harmoniseringskontoret har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Visse argumenters antagelse til realitetsbehandling

17 Hvad angår de argumenter, som sagsøgeren har anført i stævningens punkt 39, og som denne har gjort gældende under sagens behandling ved Harmoniseringskontoret, bemærkes indledningsvis, at stævninger i henhold til artikel 44, stk. 1, i Rettens procesreglement skal indeholde en angivelse af søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. Disse angivelser skal være tilstrækkelig

klare og præcise til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og Retten i givet fald på det således foreliggende grundlag kan tage stilling til sagen (Rettens dom af 5.7.2000, sag T-111/99, Samper mod Parlamentet, Sml.Pers. I-A, s. 135, og II, s. 611, præmis 27, og af 18.10.2001, sag T-333/99, X mod ECB, Sml. II, s. 3021, præmis 114).

18 Det bemærkes, at selv om visse punkter i stævningen kan støttes og udbygges med henvisninger til afsnit i dokumenter, der vedlægges som bilag til stævningen, kan en generel henvisning til andre dokumenter, selv om de er bilagt stævningen, ikke afhjælpe, at der mangler væsentlige oplysninger i den retlige argumentation, der i medfør af de nævnte bestemmelser skal være indeholdt i stævningen (den i præmis 17 nævnte dom X mod ECB, præmis 115, og Rettens kendelse af 21.5.1999, sag T-154/98, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1703, præmis 49).

19 I den foreliggende sag har sagsøgeren begrænset sig til i stævningen (punkt 39) at anføre:

»For at undgå unødvendige gentagelser og som supplement til de ovenfor anførte argumenter henvises til samtlige de argumenter, som vi indtil nu skriftligt har gjort gældende under sagsbehandlingen ved [Harmoniseringskontoret]. Disse argumenter gøres herved udtrykkeligt og i deres helhed til en del af argumentationen.«

20 Sagsøgeren har således hverken anført, hvilke punkter i stævningen der ønskes udbygget med nævnte henvisning, eller i hvilke bilag de eventuelle argumenter er anført.

21 Retten er under disse omstændigheder ikke forpligtet til at undersøge, hvilke af de i bilagene anførte argumenter, som sagsøgeren kunne tænkes at henvise til, eller til at tage stilling til disse argumenter, da sådanne argumenter ikke kan antages til realitetsbehandling.

Det eneste anbringende om tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra h), i forordning nr. 40/94

22 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at den anfægtede afgørelse tilsidesætter artikel 7, stk. 1, litra h), i forordning nr. 40/94, idet der ved afgørelsen er givet afslag på registrering af et varemærke, som ikke er omfattet af det i nævnte bestemmelse indeholdte forbud mod registrering. Sagsøgerens argumenter kan opdeles i to led. Det første led vedrører en tilsidesættelse af Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra a) og b), og det andet led vedrører en tilsidesættelse af konventionens artikel 6c, stk. 1, litra c).

Første led vedrørende en tilsidesættelse af Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra a) og b)

— Parternes argumenter

23 Sagsøgeren har gjort gældende, at der kun kan gives afslag på registrering med henvisning til artikel 7, stk. 1, litra h), i forordning nr. 40/94 sammenholdt med Pariserkonventionens artikel 6c, hvis det i det foreliggende tilfælde kan fastslås, at varemærket ud fra et heraldisk synspunkt må anses for en efterligning.

24 Sagsøgeren har anført, at der er præcise og detaljerede retningslinjer for udformningen af EU-logoet, som er beskyttet i henhold til Pariserkonventionens artikel 6c. Sagsøgeren har henvist til følgende geometriske beskrivelse af EU-logoet:

»Symbolet har form af et blåt rektangulært flag, hvis længde er en og en halv gange højden. Tolv gule stjerner med lige store mellemrum danner en usynlig cirkel med centrum i skæringspunktet for rektanglets diagonaler. Cirklens radius er lig med en tredjedel af flagets højde. Hver af stjernerne har fem spidser, som er beliggende på periferien af en usynlig cirkel, hvis radius er lig med en attendedel af flagets højde. Alle stjerner er opretstående, dvs. med en spids pegende opad og to spidser på samme linje vinkelret på flagets sidekant. Cirklen er anbragt, så stjernernes placering svarer til timetallene på en urskive. Antallet af stjerner kan ikke ændres.«

25 Sagsøgeren har ligeledes henvist til følgende beskrivelse af EU-logoets gengivelse i en enkelt farve: »Hvis der udelukkende er sort farve til rådighed, angives rektanglets konturer i sort, mens stjernerne trykkes i sort og hvid [i sort på hvid baggrund]«.

26 Sagsøgeren har gjort gældende, at det ansøgte varemærke ikke er identisk med dette emblem. Appelkammerets afslag er derfor kun begrundet, hvis varemærket ud fra et heraldisk synspunkt må anses for en efterligning af EU-logoet, hvilket ikke er tilfældet.

27 Ifølge sagsøgeren betyder udtrykket »heraldisk« »vedrørende våbenmærker«. Der skal således være tale om en efterligning af et våbenmærke. Ifølge den heraldiske videnskab er et våbenmærke netop kendetegnet ved, at det ikke indeholder nogen ordbestanddele, men udelukkkende farve- og figurbestanddele (»Heraldik«, *Brockhaus Enzyklopädie in 24 Bänden,* 19. udgave, f.a. Brockhaus, Mannheim, 1989, bind 9, s. 696).

28 Sagsøgeren har gjort gældende, at det ansøgte varemærke ikke kan være en efterligning ud fra et heraldisk synspunkt, da det ansøgte varemærke indeholder

ordbestanddelen »ECA«, og da forekomsten af ordbestanddele midt i et våbenmærke er et ukendt fænomen inden for den heraldiske videnskab. Sagsøgeren har henvist til, at der ifølge litteraturen kun foreligger en efterligning ud fra et heraldisk synspunkt, hvis varemærket, på trods af ændringen af statsemblemet eller af alle andre tegn, fortsat har karakter af et våbenmærke, og det i handelen opfattes som et statsemblem eller som en betegnelse for en international mellemstatslig organisation. Det heraldiske indtryk af et emblem, der anvendes som varemærke (heraldisk stil), forsvinder, når f.eks. våbenskjoldet eller seglet er udeladt. Motivet på et statsemblem vil som sådant frit kunne benyttes, men gengivelsen af motivet må ikke være en efterligning af statsemblemet (K.H. Fezer, *Beck'scher Kommentar zum Markenrecht*, München, 2001). Ifølge sagsøgeren kan emblemet ikke længere opfattes som heraldisk, hvis det udelader det rektangulære flag, der er symboliseret ved den rektangulære baggrund.

29 Sagsøgeren har ligeledes henvist til et artikeludkast, som blev udarbejdet af Folkeforbundets kongres af eksperter i forbindelse med indsættelsen af udtrykket »efterligning af et statsemblem« i Pariserkonventionen. Udkastet er affattet som følger:

»I henhold til [Pariserkonventionens artikel 6c], stk. 1, foreligger der kun en efterligning af et statsemblem eller våben, hvis det udelukkende er i kraft af underordnede kendetegn, at gengivelsen ud fra et heraldisk synspunkt adskiller sig fra originalen.«

30 Ifølge sagsøgeren var det lovgiverens hensigt, at der efter principperne i slutprotokollen til Pariserkonventionen kun skulle anses at foreligge en efterligning, hvis der ud fra et heraldisk synspunkt, dvs. set som et våbenmærke, ikke er nogen nævneværdig forskel mellem efterligningen og originalen. Dette er ikke tilfældet i den foreliggende sag.

31 Stjernekransen på det ansøgte varemærke er heller ikke identisk med stjernekransen på EU-logoet. Ifølge sagsøgeren er målene på stjernerne, stjernekransens radius samt forholdet mellem den enkelte stjernes radius og stjernekransens radius nemlig tydeligvis forskellige.

32 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at det ud fra et heraldisk synspunkt er vigtigt, at et flag altid er rektangulært. Det ansøgte varemærke har en kvadratisk baggrund, som ikke minder om et flags sædvanligvis rektangulære baggrund. Flag indeholder desuden ingen ordbestanddele.

33 Sagsøgeren har anført, at det ansøgte varemærke ud fra et heraldisk synspunkt ikke blot adskiller sig fra EU-logoet i kraft af underordnede kendetegn, men i kraft af en bestanddel, som henset til, hvad der sædvanligvis kendetegner et flag eller et nationalt symbol, er en væsentlig bestanddel. Det ansøgte varemærkes ordbestanddel er netop en bestanddel, der — som et enkelt kendeord, der er let at huske — sædvanligvis i langt højere grad er kendetegnet for et varemærke end et grafisk symbol, som f.eks. en stjernekrans.

34 Det ansøgte varemærke har således stærke individuelle kendetegn, som tydeligt adskiller det fra EU-logoets kendetegn. Ifølge sagsøgeren gengiver det ansøgte varemærke ikke EU-logoet som sådan, det indeholder ikke EU-logoet som sådan, og det er heller ikke en efterligning ud fra et heraldisk synspunkt. Det ansøgte varemærke er derimod et tegn, der er udformet på en helt anden måde, som Harmoniseringskontoret udelukkende forbinder med EU-logoet, fordi det også indeholder en krans af tolv stjerner. Hverken Europarådet eller De Europæiske Fællesskaber er imidlertid beskyttet mod gengivelsen af en stjernekrans. Beskyttelsen omfatter udelukkende gengivelsen af det nævnte flag, der er nøje beskrevet på Den Europæiske Unions internetside, dvs. en rektangel med en stjernekrans, der er anbragt på dens midte, uden nogen ordbestanddel og med præcise målangivelser.

35 Harmoniseringskontoret henviser til, at der ifølge den tyske litteratur kun foreligger en efterligning ud fra et heraldisk synspunkt i de tilfælde, hvor et varemærke, som på trods af at det indeholder en ændring i forhold til et statsemblem eller et andet tilsvarende tegn, fortsat har karakter af et våbenmærke og i offentligheden opfattes som et statsemblem eller emblemet for en international mellemstatslig organisation (K.H. Fezer, *Beck'scher Kommentar zum Markenrecht*, München, 1999).

36 Harmoniseringskontoret er derfor af den opfattelse, at »et heraldisk synspunkt« indebærer, at det udelukkende skal undersøges, om der er en eventuel lighed mellem de heraldiske elementer, og ikke, at der skal tages stilling til ligheden mellem tegnene i geometrisk eller grafisk henseende. Ifølge Harmoniseringskontoret kan to tegn godt være forskellige ud fra et visuelt synspunkt, men identiske ud fra et heraldisk synspunkt. Det heraldiske element bestående af en slangestav kan f.eks. i iagttagerens øjne have forskellige udformninger, der klart kan adskilles. Derimod kan tegn forekomme ens ud fra et visuelt synspunkt, selv om der ikke består nogen lighed ud fra et rent heraldisk synspunkt, således som det f. eks. er tilfældet ved gengivelsen af griffer og ørne.

37 Hvad angår vurderingen af det ansøgte varemærke har Harmoniseringskontoret anført, at appelkammeret med rette har stadfæstet afslaget på registrering af mærket, da der er en risiko for, at det ansøgte varemærke opfattes som et tegn for en organisation i Den Europæiske Union eller Europarådet.

38 Harmoniseringskontoret har henvist til følgende heraldiske beskrivelse af EU-logoet: »En kreds af tolv gule femtakkede stjerner, der ikke berører hinanden, på en azurblå baggrund.« Kontoret har gjort gældende, at det ansøgte figurmærke, der består af en kreds af tolv stjerner, der ikke berører hinanden, ud fra et heraldisk synspunkt kun adskiller sig fra den heraldiske beskrivelse af EU-logoet, for så vidt som stjernekredsen er gengivet i hvidt på en sort baggrund og indeholder en ordbestanddel. Den omstændighed, at stjernekredsen på det ansøgte varemærke er gengivet på en kvadratisk baggrund, har ingen betydning, idet den nævnte heraldiske beskrivelse ikke angiver baggrundens form, men dens farve

(azurblå). Det samme gør sig ud fra et heraldisk synspunkt gældende for mellemrummet mellem stjernerne. Det, der ifølge Harmoniseringskontoret har betydning, er, at begge tegn anvender femtakkede stjerner. Harmoniseringskontoret har på den baggrund konkluderet, at der består en så stor lighed mellem de to tegn, at man ud fra et heraldisk synspunkt kan anse det ansøgte varemærkes grafiske gengivelse for at være en efterligning.

— Rettens bemærkninger

39 Det bemærkes, at Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra a), har til formål at udelukke registreringen og brugen af varemærker, der er identiske med statsemblemer, eller som har en vis lighed med sådanne. En sådan registrering eller brug ville være et indgreb i statens ret til at kontrollere anvendelsen af symboler på dens suverænitet og ville desuden kunne vildlede offentligheden om oprindelsen af de varer, som var påsat et sådant mærke. Denne beskyttelse udstrækkes i medfør af Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra b), til våben, flag og andre emblemer, forkortelser eller benævnelser for internationale mellemstatslige organisationer.

40 Det bemærkes, at statsemblemer og emblemer for internationale mellemstatslige organisationer ikke alene er beskyttet mod registreringen og brugen af mærker, der er identiske med eller som indeholder emblemerne, men at de også er beskyttet mod, at der i sådanne varemærker indsættes enhver form for — ud fra et heraldisk synspunkt — efterligning af disse emblemer.

41 Det bemærkes derfor, at den omstændighed, at det ansøgte varemærke i den foreliggende sag også indeholder en ordbestanddel, ikke, som påstået af sagsøgeren, i sig selv er til hinder for anvendelsen af nævnte artikel. Afgørende er, om det ansøgte varemærke i den foreliggende sag indeholder en bestanddel, der

kan anses for EU-logoet eller en — ud fra et heraldisk synspunkt — efterligning heraf. Bestanddelen skal ikke nødvendigvis være identisk med det pågældende emblem. Den omstændighed, at der er tale om et stiliseret emblem, eller at der kun gøres brug af en del af emblemet, er ikke til hinder for, at der foreligger en efterligning ud fra et heraldisk synspunkt.

42 Sagsøgeren har henvist til den geometriske beskrivelse og til gengivelsen af EU-logoet i en enkelt farve for at gøre gældende, at det ansøgte varemærke ikke er identisk med EU-logoet.

43 Det bemærkes imidlertid, at sagsøgeren har set bort fra den heraldiske beskrivelse, som er affattet af Europarådet:

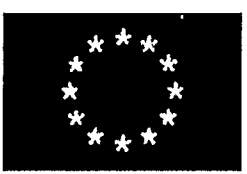
»En kreds af tolv gule femtakkede stjerner, der ikke berører hinanden, på en azurblå baggrund.«

44 Det bemærkes, at der ved en sammenligning ud »fra et heraldisk synspunkt« bør henvises til den heraldiske beskrivelse og ikke til den geometriske beskrivelse, der i sagens natur er langt mere detaljeret. Ud fra et heraldisk synspunkt adskiller det ansøgte varemærke sig kun fra den heraldiske beskrivelse af EU-logoet ved, at cirklen af stjerner på det ansøgte varemærke er gengivet i hvidt på en sort baggrund.

45 I betragtning af, at farverne på det ansøgte varemærke ikke er anført i registreringsansøgningen, vil mærket kunne gengives med en hvilken som helst kombination af farver og således ligeledes med en azurblå baggrund og med gule eller gyldne stjerner. Den del af den heraldiske beskrivelse, der vedrører farverne, er således uden betydning i den foreliggende sag.

46 Det bemærkes desuden, at EU-logoet ofte er gengivet i sort og hvid, i hvilke tilfælde den azurblå baggrund og de gule stjerner ikke fremstår i farver.

47 De tegn, der skal sammenlignes, er således disse:

48 Hvad angår cirklen af stjerner har sagsøgeren gjort gældende, at cirklen af stjerner på det ansøgte varemærke ikke er identisk med cirklen på EU-logoet, da målene på stjernerne, stjernekransens radius samt forholdet mellem den enkelte stjernes radius og stjernekransens radius tydeligvis er forskellige.

49 Appelkammeret har dog i den anfægtede afgørelses punkt 20 med rette fastslået, at »såvel den beskyttede cirkel af stjerner som det ansøgte figurmærke består af tolv stjerner«, og at stjernerne ydermere »er af samme art, da der er tale om ensartede stjerner, af samme størrelse, og med fem takker, hvor en vender opad«. Det betyder mindre, at cirklen af stjerner på det ansøgte varemærke ikke er identisk med cirklen på EU-logoet, da den relevante offentlighed kan få det indtryk, at der ud fra et heraldisk synspunkt er tale om en efterligning af denne cirkel. Den omstændighed, at stjernerne ikke er af nøjagtig samme størrelse, er altså ikke afgørende. Sagsøgerens argument må derfor afvises.

50 Sagsøgeren har anført, at den omstændighed, at det ansøgte varemærke har en kvadratisk baggrund, adskiller det fra EU-logoet, der har en rektangulær baggrund ligesom et flag. Hvad angår dette argument bemærkes, som det med rette er blevet fastslået af Harmoniseringskontoret, at den anførte forskel er uden betydning, idet den heraldiske beskrivelse ikke specificerer formen på EU-logoets baggrund. Det er endvidere snarere cirklen af stjerner, der dominerer, end det er baggrunden. Selv om der oprindeligt var tale om Europarådets flag, symboliserer cirklen af stjerner desuden ikke kun et flag, men anses for symbolet, emblemet, for Den Europæiske Union. Sagsøgerens argument kan derfor ikke tages til følge.

51 Det må herefter fastslås, at det ansøgte varemærke ud fra et heraldisk synspunkt er en efterligning af EU-logoet. Det første led af anbringendet er således ugrundet.

Andet led om tilsidesættelsen af Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra c)

— Parternes argumenter

52 Sagsøgeren har gjort gældende, at Harmoniseringskontoret ikke har udnyttet sin skønsmæssige beføjelse i henhold til Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra c), andet punktum. Selv i tilfælde af, at det skulle blive fastslået, at der ud fra et heraldisk synspunkt foreligger en efterligning af EU-logoet, er det ikke i denne bestemmelse foreskrevet, at der skal gives afslag på registrering af det ansøgte varemærke. I denne sag er det ifølge sagsøgeren af afgørende betydning, at det ansøgte varemærke vedrører varer og tjenesteydelser, der tydeligt adskiller sig fra de opgaver, der henhører under Europarådet og Den Europæiske Union. De omhandlede varer eller tjenesteydelser har ingen lighed med de opgaver, der henhører under den offentlige myndighedsudøvelse og de hermed forbundne tjenesteydelser, som f.eks. økonomisk bistand.

53 Hvad angår ordbestanddelen »ECA«, der har en fremtrædende placering på det ansøgte varemærke, har den ifølge sagsøgeren intet betydningsindhold i omsætningen. Ordbestanddelen er ikke en almindelig eller sædvanlig forkortelse og har i hvert fald mange forskellige betydninger. Kombinationen af bogstaverne »E«, »C« og »A« er således en forkortelse for »Economic Cooperation Administration«, betegnelsen for den gamle myndighed for gennemførelsen af Marshall-planen, der ikke har nogen forbindelse med Den Europæiske Union. Sagsøgeren har anført andre mulige betydninger, såsom »Early Compatibility Analysis«, »Earth Coverage Antenna«, »Economic Commission for Africa«, »Electrical Contractors Association«, »Export Credit Agency« og »European Crystallographic Association«, og har henvist til internetsider og til udskrifter, der er bilagt stævningen. Når henses til, at forkortelsen »ECA« i Europa anvendes i vidt forskellige firmanavne, vil den ikke i erhvervskredse kunne forveksles med statslige organisationer og endnu mindre med Det Europæiske Fællesskab eller Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

54 Sagsøgeren har desuden henvist til de i bilagene til stævningen fremlagte registrerede varemærker, der består af en krans af tolv stjerner og indeholder ordbestanddele, og har anført, at disse varemærker ikke kan forveksles med EU-logoet. Sagsøgeren har ligeledes henvist til de i bilagene til stævningen fremlagte tyske varemærker, der består af en stjernekrans, og som på grund af deres supplerende ord- og figurbestanddele henviser mere til Den Europæiske Union end det ansøgte varemærke gør. Sagsøgeren har præciseret, at Markengesetz (den tyske lov om varemærker) indeholder bestemmelser svarende til bestemmelserne i forordning nr. 40/94.

55 Sagsøgeren har gjort gældende, at registreringen af disse nationale eller internationale varemærker for det første viser, at anvendelsen af en stjernekrans i et figurmærke med en farvet baggrund og en anden ordbestanddel ikke anses for at være i strid med Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra b). Registreringen af varemærkerne viser for det andet, at selv i de tilfælde, hvor der må anerkendes at være en lighed, har alle de europæiske patent- og varemærkemyndigheder udøvet deres skønsbeføjelse i henhold til Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra c), idet de har fastslået, at varemærker udformet som det ansøgte varemærke ikke er af en sådan karakter, at den hos offentligheden vækker forestilling om, at der består en forbindelse mellem vedkommende organisation og de nævnte våben, flag, emblemer, forkortelser eller benævnelser. Ifølge sagsøgeren har alle disse myndigheder indtaget det synspunkt, at brugen eller registreringen åbenbart ikke er egnet til at give offentligheden den forestilling, at der består en forbindelse mellem brugeren og vedkommende organisation.

56 Sagsøgeren har konkluderet, at det ansøgte varemærke ikke er af en sådan karakter, at den hos offentligheden vækker forestilling om, at der består en forbindelse mellem vedkommende organisation og de nævnte emblemer, forkortelser eller benævnelser. Det er heller ikke af en sådan karakter, at det er egnet til at give offentligheden den forestilling, at der består en forbindelse mellem sagsøgeren og denne organisation.

57 Harmoniseringskontoret har understreget, at Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra c), slet ikke henviser til en risiko for forveksling i varemærkerettens forstand. På grund af det særlige beskyttelsesbehov, der eksisterer i forhold til den særlige kategori af tegn, der omfatter statsemblemer og emblemer for internationale mellemstatslige organisationer, er det ikke en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at der er lighed eller identitet mellem de pågældende varer og tjenesteydelser. Der skal udelukkende tages stilling til, om offentligheden kan få den forestilling, at der består en forbindelse mellem varemærkeindehaveren og indehaveren af statsemblemet eller det internationale emblem. Ifølge Harmoniseringskontoret er dette ikke tilfældet, hvis det — når henses til de varer og tjenesteydelser, der er omfattet af ansøgningen, og til den sektor, som den internationale organisation virker inden for — kan udelukkes, at en forbruger kan få den forestilling, at der består en forbindelse mellem de nævnte varer og tjenesteydelser og nævnte organisation. Hvis der er en åbenbar forskel mellem de sektorer, som varemærkeindehaveren og den internationale organisation virker indenfor, vil dette ligeledes kunne anvendes som et argument for, at offentligheden ikke vil kunne få den forestilling, at der skulle være en forbindelse mellem nævnte varemærkeindehaver og nævnte internationale organisation.

58 Ifølge Harmoniseringskontoret er det derfor nødvendigt at fastslå, om en ordbestanddel samt en gengivelse i sort og hvid er tilstrækkelig til at udelukke anvendelsen af Pariserkonventionens artikel 6c med henvisning til, at det er åbenbart, at brugen eller registreringen ikke er egnet til at give offentligheden den forestilling, at der består en forbindelse mellem brugeren og vedkommende organisation.

59 Harmoniseringskontoret har i den forbindelse gjort gældende, at det ikke er nødvendigt at afgøre, om akronymet »ECA« kan have flere betydninger, men at det skal fastslås, om mærket har en sådan karakter, at det er egnet til at give offentligheden den forestilling, at der består en forbindelse mellem brugeren og vedkommende organisation.

60 Harmoniseringskontoret har desuden anfægtet sagsøgerens argument om, at brugen af en cirkel af stjerner på en farvet baggrund ledsaget af en ordbestanddel efter de nationale varemærkemyndigheders praksis ikke anses for stridende mod Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra b).

61 Harmoniseringskontoret har understreget, at det har afslået adskillige varemærker fra registrering som følge af deres lighed med EU-logoet. De eksempler, som Harmoniseringskontoret har vedlagt som bilag til svarskriftet, dokumenterer, at alle disse afgørelser var begrundet i en risiko for, at der antages at være en forbindelse.

62 Heraf følger ifølge Harmoniseringskontoret, at søgsmålet ikke kan støttes på en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling (Rettens dom af 27.2.2002, sag T-106/00, Streamserve mod KHIM (STREAMSERVE), Sml. II, s. 723, præmis 66). Da der er tale om en lovbunden afgørelse, kan tidligere afgørelser ikke anvendes som målestok. Selv om de tidligere afgørelser var lovlige, og selv om de faktisk var truffet i tilsvarende sager, kan den anfægtede afgørelse kun annulleres som følge af en urigtig retsanvendelse og ikke som følge af en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling.

— Rettens bemærkninger

63 Det bemærkes, at det efter Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra c), andet punktum, i relation til et emblem for en international organisation er muligt at undlade at forbyde registreringen af et varemærke, hvis registreringen ikke er af en sådan karakter, at den hos offentligheden vækker forestilling om, at der består en forbindelse mellem vedkommende organisation og de nævnte våben, flag, emblemer, forkortelser eller benævnelser — eller hvis denne registrering åbenbart ikke er egnet til at give offentligheden den forestilling, at der består en forbindelse mellem brugeren og vedkommende organisation.

64 Sagsøgerens påstand om, at Harmoniseringskontoret ikke har udøvet den i bestemmelsen hjemlede skønsbeføjelse, er urigtig. I den anfægtede afgørelses punkt 24 har appelkammeret nemlig fastslået følgende:

»Ved vurderingen af, om offentligheden vil få den opfattelse, at der består en forbindelse mellem figurmærket og de pågældende mellemstatslige organisationer, eller om den sammenkædning af sagsøgeren og de nævnte mellemstatslige organisationer, som offentligheden vil foretage, vil kunne give anledning til fejlagtige forestillinger, når offentligheden stilles over for firgurmærket i forbindelse med de varer og tjenesteydelser, som det omfatter, skal der tages hensyn til det samlede indtryk, som varemærket giver. Den berørte offentlighed skal således, når den præsenteres for varemærket i sin helhed, dvs. når offentligheden stilles over for alle varemærkets grafiske bestanddele og ordbestanddele, opfatte det som en henvisning til det beskyttede tegn eller til de organisationer, der benytter det. Ved vurderingen skal der ligeledes tages hensyn til den liste over varer og tjenesteydelser, der er anført i ansøgningen«.

65 Det citerede punkt viser sammen med punkt 25-29 i den anfægtede afgørelse, at appelkammeret, selv om det ikke udtrykkeligt henviser til Pariserkonventionens artikel 6c, stk. 1, litra c), har undersøgt, hvorvidt det ansøgte varemærke er af en sådan karakter, at det hos offentligheden vækker forestilling om, at der består en forbindelse mellem nævnte varemærke og Europarådet eller Det Europæiske Fællesskab, eller hvorvidt det er egnet til at bibringe offentligheden den fejlagtige opfattelse, at der består en forbindelse mellem sagsøgeren og Europarådet eller Det Europæiske Fællesskab. Appelkammeret har nemlig fastslået, at registreringen og brugen af det ansøgte varemærke er egnet til hos den relevante offentlighed at give det indtryk, at der består en forbindelse mellem det ansøgte varemærke og Europarådet eller Det Europæiske Fællesskab.

66 Appelkammeret har i den forbindelse fundet, at den berørte kundekreds for de varer og tjenesteydelser, som er omhandlet i sagsøgerens registreringsansøgning, er såvel den brede offentlighed som en specialiseret kundekreds. Kurserne kan f. eks. være rettet mod en velafgrænset specialiseret kundekreds eller mod den brede offentlighed, alt afhængig af kursernes udformning og de emner, der behandles på kurserne.

67 Appelkammeret har endvidere — i modsætning til det af sagsøgeren anførte — fastslået, at der er et vist sammenfald mellem sagsøgerens liste over varer og tjenesteydelser og de aktiviteter, der udføres af Europarådet og Det Europæiske Fællesskab eller Den Europæiske Union. Appelkammeret har navnlig henvist til *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, som, mod betaling, er tilgængelig på cd-rom, dvs. en indspillet databærer, til de seminarer, uddannelsesprogrammer og konferencer, der udbydes af Europarådet og Det Europæiske Fællesskab inden for en række forskellige områder, samt til et stort antal databaser, som institutionerne stiller til rådighed for offentligheden, herunder EUR-Lex.

68 Når henses til den brede vifte af tjenesteydelser og varer, som Europarådet og Den Europæiske Union eller Det Europæiske Fællesskab kan udbyde, bemærkes, at de varer og tjenesteydelser, som søges registreret, ikke er af en sådan karakter, at det kan udelukkes, at den berørte kundekreds kan antage, at der består en forbindelse mellem sagsøgeren og institutionerne. Appelkammeret har derfor med rette konkluderet, at registreringen af det ansøgte varemærke hos offentligheden kan vække forestilling om, at der består en forbindelse mellem det ansøgte varemærke og de pågældende institutioner.

69 Hvad angår ordbestanddelen »ECA« bemærkes, at forekomsten af akronymet »ECA« i midten af det ansøgte varemærke bekræfter indtrykket af, at der består en forbindelse mellem sagsøgeren og Den Europæiske Union eller Det Europæiske Fællesskab. Som fastslået af Harmoniseringskontoret er forkortelsen »EC« en direkte henvisning til Det Europæiske Fællesskab (European Community), i hvert fald i den engelsktalende del af Den Europæiske Union. Akronymet er selv uden for Det Forenede Kongerige kendt som betegnelse for Det Europæiske Fællesskab. Akronymet »ECA« kan endvidere henvise til Revisionsretten (European Court of Auditors). Tilføjelsen af ordbestanddelen »ECA« i midten af cirklen af stjerner fjerner ikke indtrykket af, at der består en forbindelse mellem sagsøgeren og Den Europæiske Union eller Det Europæiske Fællesskab, snarere tværtimod. Det er cirklen af stjerner, der skaber dette indtryk, og tilføjelsen af en ordbestanddel, der begynder med EC eller CE, der kan betegne et hvilket som helst af Den Europæiske Unions eller Det Europæiske Fællesskabs agenturer, organer eller programmer, bekræfter dette indtryk. Sagsøgerens argumentation vedrørende ordbestanddelen »ECA« kan derfor ikke tages til følge.

70 Hvad angår de registreringer af ældre nationale varemærker, som sagsøgeren har henvist til, bemærkes, således som det fremgår af retspraksis, at EF-varemærkesystemet er et selvstændigt system, der består af en helhed af formål og regler, som er særegne for systemet og tilstrækkelige i sig selv, og dets anvendelse er uafhængig af alle nationale systemer (Rettens dom af 5.12.2000, sag T-32/00, Messe München mod KHIM (electronica), Sml. II, s. 3829, præmis 47). Hvorvidt et tegn kan registreres som EF-varemærke skal følgelig udelukkende bedømmes på grundlag af de relevante fællesskabsbestemmelser. Harmoniseringskontoret og i givet fald Fællesskabets retsinstanser er derfor ikke bundet af en afgørelse truffet på medlemsstatsplan eller af et tredjeland, og som tillader registrering af det samme tegn som nationalt varemærke (Rettens dom af 7.2.2002, sag T-88/00, Mag Instrument mod KHIM (formen på lommelamper), Sml. II, s. 467, præmis 41). Registreringer, der allerede er foretaget i medlemsstaterne, er et forhold, som — uden at være bestemmende — alene kan tages i betragtning ved registreringen af et EF-varemærke (Rettens dom af 16.2.2000, sag T-122/99, Procter & Gamble mod KHIM (formen på en sæbe), Sml. II, s. 265, præmis 61, af 31.1.2001, sag T-24/00, Sunrider mod KHIM (VITALITE), Sml. II, s. 449, præmis 33, af 19.9.2001, sag T-337/99, Henkel mod KHIM (rund tablet i rød og hvid), Sml. II, s. 2597, præmis 58, og af 5.3.2003, sag T-194/01, Unilever mod KHIM (ægformede tabletter), Sml. II, s. 383, præmis 68). De samme betragtninger gør sig så meget mere gældende ved registrering af andre varemærker end det, der er søgt registreret i den foreliggende sag.

71 Hvad angår Harmoniseringskontorets egen praksis fremgår det af retspraksis, at de afgørelser vedrørende registrering af et tegn som EF-varemærke, som appelkamrene skal træffe i henhold til forordning nr. 40/94, hører til de bundne forvaltningsbeføjelser og ikke til de skønsmæssige beføjelser. Spørgsmålet, om et tegn kan registreres som EF-varemærke, skal derfor kun bedømmes på grundlag af denne forordning, således som den er fortolket af Fællesskabets retsinstanser, og ikke på grundlag af appelkamrenes tidligere praksis (jf. den i præmis 62 nævnte STREAMSERVE-dom, præmis 66, dom af 20.11.2002, forenede sager T-79/01 og T-86/01, Bosch mod KHIM (Kit Pro og Kit Super Pro), Sml. II, s. 4881, præmis 32, og af 30.4.2003, forenede sager T-324/01 og T-110/02, Axions og Belce mod KHIM (formen på en brun cigar og formen på en guldbarre), Sml. II, s. 1897, præmis 51).

72 Under alle omstændigheder bemærkes, at selv om det anerkendes, at den faktiske eller retlige begrundelse for en tidligere afgørelse kan udgøre argumenter til støtte for et anbringende om, at en af bestemmelserne i forordning nr. 40/94 er tilsidesat (jf. den i præmis 62 nævnte STREAMSERVE-dom, præmis 69, og den i præmis 71 nævnte Kit Pro og Kit Super Pro-dom, præmis 33), må det fastslås, at sagsøgeren i denne sag ikke har gjort gældende, at de nationale afgørelser eller de tidligere afgørelser fra appelkamrene, som sagsøgeren har påberåbt sig, indeholder betragtninger, der kan rejse tvivl om den bedømmelse, der er foretaget ovenfor vedrørende anbringendet om tilsidesættelse af artikel 7, stk. 1, litra h), i forordning nr. 40/94 (den ovenfor i præmis 71 nævnte dom i sagen om formen på en brun cigar og formen på en guldbarre, præmis 52).

73 De af sagsøgerens argumenter, som bygger på den blotte omstændighed, at der er foretaget registreringer i Tyskland, i andre lande samt på fællesskabsplan, er følgelig irrelevante.

74 Anbringendets andet led kan derfor ikke tiltrædes.

75 Harmoniseringskontoret bør således frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

76 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor pålægges at bære sine egne omkostninger og at betale Harmoniseringskontorets omkostninger i overensstemmelse med dets påstand.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Fjerde Afdeling)

1) Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Legal Tiili Vilaras

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg, den 21. april 2004.

H. Jung

Justitssekretær

H. Legal

Afdelingsformand